מהדורה למורה – ההפסקה הראשונה

כיתה ח׳ · סיפור קצר · 391 מילים · גרסה: עולים · מפתח תשובות בעמוד זה, דפי התלמידים מהעמוד הבא

מבנה הדף: טקסט עם פסקאות ממוספרות ← חלק א׳ איתור (רמה א׳) ← חלק ב׳ הסקה, השוואה ומונח (רמה ב׳) ← חלק ג׳ טיעון והבעת עמדה (רמה ג׳) ← כרטיס יציאה. בגרסת עולים: מילון קצר בראש הדף, שאלות איתור כשאלות בחירה, פתיחי משפט.

🔑 ההפסקה הראשונה – סיפור קצר

1 (א׳) · איזו מילה למד דניאל באולפן? ✔ ב. תודה | תשובה מלאה: "שלום", "תודה" ו"איפה השירותים".

2 (א׳) · איזו מילה הבין דניאל מיד? ✔ ב. כדורגל | תשובה מלאה: "כדורגל" – כי היא דומה כמעט בכל השפות.

3 (א׳) · "תמסור", "אני פנוי" ו"פנדל, פנדל!". [מילים להדגשה: אילו מילים, במגרש]

4 (ב׳) · הוא לא הבין את השפה בזמן אמת, ולכן הגיב באיחור; המשפט ממחיש את תחושת הזרות והבדידות שלו בימים הראשונים. [מילים להדגשה: מה רוצה לומר]

5 (ב׳) · בפסקה ב הוא נשאר לבד ליד השולחן ומעמיד פנים שהוא מסדר את הקלמר; בפסקה ו יש לו מקום קבוע בקבוצה ומילה אהובה, "ביחד", והוא מספר לאימא על היום. עבר מבדידות לשייכות. [מילים להדגשה: השוו, מה השתנה, פרט מכל פסקה]

6 (ב׳) · בשתיהן מופיע תלמיד חדש שמסדר את הקלמר כדי להסתיר בדידות; עכשיו דניאל עושה למישהי אחרת את מה שיואב עשה לו. המסר: מי שהתקבל יפה יודע לקבל אחרים. [מילים להדגשה: מה הקשר, מה רוצה שנבין]

7 (ג׳) · תשובה אישית: עמדה ברורה + נימוק + פרט מהסיפור (למשל: דניאל למד את המילים החשובות במגרש ובכיתה, בזכות יואב). [מילים להדגשה: באיזו עמדה, נמקו, פרט אחד לפחות]

💡 לדיון בכיתה: בקשו מהתלמידים לנמק בעל פה את סימון "איך הגעתם לתשובה" בשאלה אחת מכל חלק.

טקסט 8: ההפסקה הראשונה

כיתה ח' · סיפור קצר · גרסה עם מילון

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

📖 **מילון קצר**
אולפן – מקום שבו לומדים עברית אחרי העלייה · **מעמיד פנים** – עושה כאילו · **כובע מצחייה** – כובע עם חלק בולט מקדימה · **פנוי** – לא תפוס, אפשר למסור לי · **בעדינות** – בשקט ובנעימות, בלי לפגוע

📖 לפני הקריאה: אולי גם בכיתה שלכם יש תלמידים ותלמידות שהגיעו לא מזמן מארץ אחרת. איך מרגישים כשכל המילים מסביב זרות? הסיפור מסופר מנקודת המבט של נער שעלה לארץ. קראו ונסו לדמיין את עצמכם במקומו.

סיפור קצר

ההפסקה הראשונה

דניאל עלה לארץ לפני חודשיים. בהפסקה הראשונה הוא מגלה שיש שפה שאין צורך לתרגם.

א הצלצול היה הדבר הראשון שהבנתי בבית הספר החדש. הוא נשמע כמעט כמו הצלצול בבית הספר הקודם שלי, בעיר אחרת, בשפה אחרת. כל השאר היה מהיר מדי: המורה דיברה מהר, התלמידים צחקו מהר, ואני חייכתי מאוחר מדי, אחרי שכולם כבר הפסיקו.

ב קוראים לי דניאל. עליתי לארץ עם אימא ועם אחותי הקטנה לפני חודשיים. באולפן למדתי לומר "שלום", "תודה" ו"איפה השירותים", אבל אף אחד לא לימד אותי מה אומרים כשכל הכיתה יוצאת להפסקה ואתה נשאר ליד השולחן, מעמיד פנים שאתה מסדר את הקלמר.

ג ביום השלישי, נער גבוה עם כובע מצחייה עצר ליד השולחן שלי. "כדורגל?" שאל, והצביע על החלון. את המילה הזאת הבנתי. היא דומה כמעט בכל השפות. יצאתי איתו למגרש.

ד במגרש לא היה צורך במילים. כשמסרתי כדור טוב, מישהו צעק "יאללה!", וכשהבקעתי שער, שלושה ילדים רצו לחבק אותי. הנער עם הכובע, יואב, לימד אותי את המילים החשובות באמת: "תמסור", "אני פנוי", ו"פנדל, פנדל!" אחרי ההפסקה, בשיעור לשון, המורה ביקשה מכל אחד לכתוב משפט על עצמו. כתבתי לאט, אות אחרי אות: "אני אוהב כדורגל." יואב הציץ במחברת שלי ותיקן בעדינות: "אני אוהב לשחק כדורגל. ככה יותר טוב." הוא לא צחק. הוא רק הסביר.

ה בערב סיפרתי לאימא על יואב. היא שמחה, אבל ראיתי שגם לה קשה. בעבודה החדשה שלה כולם מדברים מהר, והיא חוזרת עייפה מהמאמץ להבין. "אתה יודע מה," אמרה לי, "אולי תלמד אותי את המילים מהמגרש?" צחקנו. מאז, בכל ערב אני מלמד אותה מילה אחת חדשה, והיא מלמדת אותי מילה אחת מהעבודה. על המקרר תלינו דף, ועליו שתי רשימות: "מילים של דניאל" ו"מילים של אימא".

ו עברו מאז כמה חודשים. אני עדיין מתבלבל בין זכר לנקבה, ועדיין לא מבין את כל הבדיחות. אבל יש לי מקום קבוע בקבוצה בהפסקה הגדולה, ויש לי מילה אהובה בעברית: "ביחד". כשאימא שואלת אותי בערב איך היה, אני כבר לא אומר "בסדר". אני מספר.

ז לפני כמה שבועות ביקש ממני יואב ללמד אותו מילה בשפה שלי. לימדתי אותו איך אומרים "חבר". הוא חזר עליה עשר פעמים, במבטא מצחיק, עד שכל הקבוצה צחקה. מאז, כשהוא מוסר לי כדור, הוא צועק את המילה הזאת. אני חושב שזה הרגע שבו הבנתי שקליטה היא לא רק שאני לומד את השפה שלהם. זה גם שהם מוכנים ללמוד משהו ממני.

ח בשבוע שעבר הגיעה לכיתה תלמידה חדשה, שעלתה לפני שבוע. ראיתי אותה יושבת ליד השולחן ומסדרת את הקלמר. ניגשתי אליה ושאלתי: "רוצה לבוא?" היא לא הבינה את כל המילים. אבל היא הבינה.

חלק א' – שאלות הבנה ואיתור מידע (רמה א')

💡 הדגישו בכל שאלה את המילים החשובות – מילת השאלה, המספר (שניים? שלושה?) והפסקה – ורק אחר כך ענו.

1. איזו מילה למד דניאל באולפן? 🔍 איתור מידע

◯ א. פנדל

◯ ב. תודה

◯ ג. ביחד

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

2. איזו מילה הבין דניאל מיד? 🔍 איתור מידע

◯ א. שיעורים

◯ ב. כדורגל

◯ ג. צלצול

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

3. אילו מילים לימד יואב את דניאל במגרש? 🔍 איתור מידע

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

חלק ב' – הסקת מסקנות, השוואה ומונחים (רמה ב')

4. מה רוצה דניאל לומר כשהוא כותב "חייכתי מאוחר מדי, אחרי שכולם כבר הפסיקו"? 🧩 הבנה והסקה

דניאל מרגיש ש...

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

5. השוו בין פסקה ב לבין פסקה ו. מה השתנה במצבו של דניאל? הביאו פרט מכל פסקה. 🧩 הבנה והסקה

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

6. מה הקשר בין הפסקה האחרונה לבין פסקה ב? מה הכותב רוצה שנבין? 🧩 הבנה והסקה

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

חלק ג' – טיעון והבעת עמדה (רמה ג')

יש הטוענים שתלמידים עולים צריכים ללמוד בכיתה נפרדת עד שידברו עברית טובה, כדי שלא יפגרו בחומר. אחרים טוענים שחשוב שישתלבו בכיתה רגילה מהיום הראשון, כי כך לומדים שפה וחברות הכי מהר.

7. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הטקסט או מניסיונכם. 💭 טיעון ועמדה

מה נתון בשאלה?	
מה עליי לעשות כדי לענות?	
מה חייב להופיע בתשובה שלי?	

אני תומך/ת בעמדה ש... כי... _____

התשובה המלאה:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

💡 תזכורת לתשובה מלאה: הצהרת עמדה ברורה + נימוק הגיוני + הוכחה או דוגמה (מהטקסט או מהחיים).

1. מילת השאלה שהכי עזרה לי היום: _____
2. שאלה שהייתה לי קשה, ולמה: _____
3. משהו שלמדתי מהטקסט: _____

איך הרגשתי בתרגול? ☐ 😀 ☐ 🙂 ☐ 😐 ☐ 😟